

НЕГОДЧЕНКО В. О.,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права
(Дніпровський гуманітарний
університет)

УДК 351.74(477)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.6.1.24>

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті розкрито концептуальні засади адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки в органах Національної поліції України. Вказано на особливості інформації як об'єкта державної інформаційної політики України, визначено сутність і систему принципів державної інформаційної політики України. Охарактеризовано мету та завдання державної інформаційної політики України. Визначено сутність і систему принципів державної інформаційної політики України.

Узагальнено напрями реалізації державної інформаційної політики України, визначено сучасний стан адміністративно-правового регулювання в системі правових засад державної інформаційної політики України. З'ясовано особливості адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта забезпечення державної інформаційної політики та визначено завдання діяльності органів поліції щодо реалізації державної інформаційної політики України.

Окреслено систему суб'єктів забезпечення державної інформаційної політики України. Охарактеризовано функції органів поліції щодо забезпечення державної інформаційної політики та специфіку їх реалізації, розглянуто форми та методи діяльності органів поліції щодо забезпечення державної інформаційної політики України. Визначено особливості забезпечення обігу інформації підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів поліції України, охарактеризовано особливості організації документального забезпечення органів поліції України.

Надано рекомендації щодо оптимізації організаційно-правових засад забезпечення інформаційної політики в органах поліції України. Визначено поняття інформаційної безпеки як об'єкта забезпечення органами поліції України, з'ясовано зміст інформації з обмеженим доступом в органах поліції України та особливості поводження з нею. Виявлено особливості та структуру механізму адміністративно-правового забезпечення обігу інформації з обмеженим доступом в органах поліції України, розроблено практичні пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового забезпечення обігу інформації з обмеженим доступом в органах поліції. Розглянуто поняття та форми взаємодії органів поліції з іншими суб'єктами забезпечення інформаційної політики.

Ключові слова: інформація з обмеженим доступом, органи Національної поліції України, нормативно-правова база, удосконалення, службова інформація, адміністративна відповідальність, правопорушення.

Nehodchenko V. O. Information security in the bodies of the National Police of Ukraine: administrative and legal support

The article reveals the conceptual principles of administrative and legal support of information security in the bodies of the National Police of Ukraine. The

peculiarities of information as an object of the state information policy of Ukraine are revealed and the essence and system of principles of the state information policy of Ukraine are determined.

The purpose and tasks of the state information policy of Ukraine are described. The essence and system of principles of the state information policy of Ukraine are defined. The directions of realization of the state information policy of Ukraine are generalized and the current state of administrative and legal regulation in the system of legal bases of the state information policy of Ukraine is determined. The peculiarities of the administrative and legal status of the National Police as a subject of state information policy have been clarified and the tasks of the police bodies in implementing the state information policy of Ukraine have been identified. The system of subjects of providing the state information policy of Ukraine is outlined.

The functions of police bodies to ensure the state information policy are outlined and the specifics of their implementation are outlined and the forms and methods of activity of police bodies to ensure the state information policy of Ukraine are considered. The peculiarities of ensuring the circulation of information by the units of information-analytical support and operative response of the police bodies of Ukraine are determined and the peculiarities of the organization of documentary support of the police bodies of Ukraine are characterized. Recommendations for optimizing the organizational and legal framework for ensuring information policy in the police of Ukraine are provided.

The concepts of information security as an object of provision by the police of Ukraine are defined and the content of information with limited access in the police of Ukraine and the peculiarities of its treatment are clarified. The peculiarities and structure of the mechanism of administrative and legal support for the circulation of information with limited access in the police of Ukraine are revealed and practical proposals for improving the administrative and legal support for the circulation of information with limited access in the police are developed. The concepts and forms of interaction of police bodies with other subjects of information policy are considered.

Key words: *restricted information, authorities of the National Police of Ukraine, legal and regulatory framework, improvement, inside information, administrative responsibility, law violations.*

Вступ. Однією із необхідних умов формування ефективної державної інформаційної політики є наявність відповідної системи суб'єктів, які уповноважені виконувати покладені на них завдання щодо забезпечення такої політики шляхом прийняття відповідних адміністративно-правових актів і здійснення заходів організаційно-управлінського характеру. Важливе місце в системі суб'єктів формування та реалізації державної інформаційної політики посідають органи Національної поліції України. Наукове дослідження особливостей діяльності органів поліції щодо забезпечення державної інформаційної політики є особливо актуальним для подальшого національного правотворення і правозастосування, що має важливе значення для сталого забезпечення правопорядку в державі, ефективного функціонування інформаційного простору.

Проблемні питання формування й реалізації державної інформаційної політики досліджували вчені І. Арістов, Л. Березовець, В. Биков, В. Білоус, А. Гальчинський, О. Голобуцький, В. Горбатенко, О. Григор, В. Данільян, Н. Дніпренко, О. Дубас, О. Ємельяненко, В. Журавський, М. Згуровський, В. Іванов, Є. Калашнюк, І. Кисарець, А. Колодюк, О. Литвиненко, Є. Макаренко, О. Маруховський, В. Недбай, Г. Несвіт, І. Огірко, В. Парфенюк, Г. Почепцов, В. Скалацький, О. Скаленко, О. Соснін, О. Старіш, В. Тронь, О. Флюр, В. Фурашев, В. Хомяков, П. Цегольник, І. Чиж, С. Чукут, О. Шевчук та інші.

Проте з моменту створення Національної поліції України практично відсутні комплексні наукові дослідження, у яких би розглядалася специфіка участі цього органу виконавчої влади у формуванні та реалізації державної інформаційної політики. Окремі питання, які стосуються оптимізації діяльності органів поліції щодо протидії кіберзлочинності, захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства та держави в інформаційній сфері, залишаються дискусійними або досі нерозробленими.

Необхідність вироблення ефективної державної інформаційної політики, удосконалення адміністративно-правового та інституційного забезпечення її реалізації, важливість налагодження ефективної діяльності органів поліції у цьому напрямі, недостатня розробленість теоретичних положень із цієї проблематики, а також недосконалість правового регулювання у вказаній сфері зумовлюють актуальність комплексного дослідження особливостей адміністративно-правового забезпечення державної інформаційної політики органами Національної поліції України.

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення державної інформаційної політики органами Національної поліції України, а також шляхів його удосконалення.

Результати дослідження. В рамках забезпечення національної безпеки нашої держави пріоритетного значення набуває мінімізація вразливості державних інформаційних ресурсів, інформаційних ресурсів суб'єктів приватного права, а також мережевої інфраструктури органів державної влади та місцевого самоврядування у разі різних надзвичайних ситуацій, у тому числі таких, які виникли під час зламу, навмисного пошкодження, кібератак. Тому важливого значення набуває активізація зусиль усіх суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки держави в напрямі адекватної державної політики інформаційної безпеки, яка повинна враховувати усі форми та вияви інформаційних загроз і визначати ефективні шляхи протидії їм [1, с. 86].

Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, також не може стояти осторонь проблем, що стосуються інформаційної сфери нашої держави. Адже відсутність адекватних дій на такі загрози є фактором, який призводить до вчинення багатьох злочинів проти цілісності та недоторканості нашої держави, власності, встановленого порядку дій органів державної влади.

Під інформаційною безпекою науковці насамперед розуміють стан захищеності визначених на законодавчому рівні інтересів людини, суспільства та держави в інформаційній сфері, за якого створюються належні умови для формування та розвитку інформаційного простору, забезпечуються права та свободи громадян в інформаційній сфері. Відповідно до проекту Доктрини інформаційної безпеки України, розробленої на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України», введеного у дію Указом Президента України від 1 травня 2014 року № 449, інформаційна безпека є важливою самостійною сферою забезпечення національної безпеки, яка характеризує стан захищеності національних інтересів в інформаційній сфері від зовнішніх і внутрішніх загроз та є сукупністю інформаційно-психологічної й інформаційно-технологічної безпеки держави [2].

Узагальнюючи погляди наукової спільноти та органів правотворення, інформаційну безпеку можна визначити як напрям державної інформаційної політики, який характеризує стан захищеності визначених на законодавчому рівні інтересів людини, суспільства та держави, за яким створюються належні умови для формування та розвитку інформаційного простору України, забезпечуються інформаційні права та свободи громадян, здійснюється своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам в інформаційній сфері.

Поняття «інформаційна безпека» за змістом є більш широким, ніж «кібербезпека». Ця точка зору зумовлена тим, що в рамках забезпечення кібербезпеки основний акцент зде-

більшого робиться на здійсненні різних заходів (організаційних, правових) у сфері комп'ютерних систем та/або телекомунікаційних мереж, тобто насамперед йдеться про «цифрове середовище» або наголошується на недопущенні порушень прав і свобод громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері за допомогою таких систем (мереж). Говорячи про інформаційну безпеку, ми маємо на увазі й реальний простір, який склався навколо людини і стосується не тільки комп'ютерних мереж, а й інших каналів розповсюдження інформації. Кібербезпека здебільшого уособлює в собі «технологічний аспект» інформаційної безпеки (безпеки цифрового простору), викликаний бурхливим розвитком інформаційно-комунікаційних технологій.

Варто розглянути співвідношення понять «інформаційна безпека» і «безпека інформації». Аналіз їх етимології дозволяє дійти висновку, що термін «інформаційна безпека» є ширшим, ніж «безпека інформації». Інформаційну безпеку України можна розглядати з позицій захисту інтересів держави, особистості й суспільства. Загрозами цій безпеці є не тільки «стан захищеності інформації», але й вияви обмеження свободи слова та доступу до публічної інформації, поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості, порнографії, намагання маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації [3].

Безпека інформації є певним станом, за якого забезпечуються її цілісність, недоторканність при збереженні, використанні чи розповсюдженні. Безпеку інформації можна забезпечити шляхом обмеження доступу (випадкового або несанкціонованого) суб'єктів, які не мають на це права. У такому випадку забезпечення безпеки інформації є складником загальної інформаційної безпеки. Забезпечуючи, наприклад, безпеку інформації про конкретну особу, про діяльність органів влади, ми забезпечуємо політику інформаційної безпеки держави в особі відповідних суб'єктів.

Повноваження поліції України в забезпеченні інформаційної безпеки держави (як одного із напрямів державної інформаційної політики) зумовлюються кількома факторами: місцем Національної поліції в системі правоохоронних органів загалом і у системі органів внутрішніх справ зокрема; характером виконуваних завдань; структурою Національної поліції та системою органів і підрозділів Національної поліції, яка є суттєво оновленою порівняно зі структурою міліції та більш пристосованою до протидії сучасним загрозам інформаційній безпеці людини, суспільства та держави загалом; специфікою форм забезпечення інформаційної безпеки: правова (або законодавча) та технічна; необхідністю дотримання прав і свобод людини та громадянина одночасно із застосуванням заходів щодо забезпечення інформаційної безпеки.

Згідно з чинним законодавством Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [4]. Законом України «Про Національну поліцію» закріплені норми, які регулюють діяльність поліції в інформаційній сфері, її повноваження щодо використання інформаційних ресурсів і протидії правопорушенням у сфері інформації.

Під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України (в тому числі у сфері інформації). Вона також забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку. Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, власником якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом.

До правоохоронних повноважень поліції щодо забезпечення інформаційної безпеки держави можна віднести здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень у сфері інформації; виявлення причин та умов, які сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень у сфері інформації, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення; вжиття заходів з метою

виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень у сфері інформаційної безпеки; вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, які виникли внаслідок вчинення кримінального, адміністративного правопорушення у сфері інформаційної безпеки; здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері інформації та інформаційної безпеки в межах визначеної підслідності; розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, які вчинили зазначені вище правопорушення; у випадках, визначених законом, здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення у сфері інформації, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень, забезпечує їх виконання.

До повноважень поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення можна віднести формування баз даних, які входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України; користування базами даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади; здійснення інформаційно-пошукової та інформаційно-аналітичної роботи.

Діяльність поліції, пов'язана із захистом і обробкою персональних даних, здійснюється на підставах, визначених Конституцією України, Законом України «Про захист персональних даних». Поліція має безпосередній оперативний доступ до інформації та інформаційних ресурсів інших органів державної влади з обов'язковим дотриманням Закону України «Про захист персональних даних». Інформація про доступ до бази (банку) даних повинна фіксуватися та зберігатися в автоматизованій системі обробки даних, включно з інформацією про поліцейського, який отримав доступ, та про обсяг даних, доступ до яких було отримано. Кожна дія поліцейського щодо отримання інформації з інформаційних ресурсів фіксується у спеціальному електронному архіві, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій Міністерства внутрішніх справ України.

Поліція має вживати усіх заходів для недопущення будь-яких порушень прав і свобод людини, пов'язаних із обробкою інформації. Поліцейські несуть персональну дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинені ними діяння, що призвели до порушень прав і свобод людини, пов'язаних із обробкою інформації. Міністерство внутрішніх справ України у межах компетенції здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів під час формування та користування поліцейськими інформаційними базами (банками) даних. Забезпечуючи інформаційну безпеку людини, поліція запобігає злочинам і правопорушенням, пов'язаним із реалізацією конкретною людиною прав у сфері інформації, проводить індивідуальну попереджувальну роботу, спрямовану на виявлення та усунення причин та умов таких правопорушень.

Поняття «правове забезпечення» здебільшого визначається як здійснюване державою за допомогою правових норм, приписів і сукупності засобів упорядкування суспільних відносин щодо їх юридичного закріплення, реалізації, охорони, захисту і відновлення [5, с. 392]. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання і протидії корупції може бути визначений як спеціальний процес діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування щодо створення належних умов реалізації, охорони та захисту прав і свобод громадян від протиправних корупційних дій, який виконується шляхом застосування спеціальних заходів адміністративно-правового характеру [6, с. 145].

Багато дослідників до елементів механізму адміністративно-правового забезпечення відносять норми адміністративного права, акти реалізації норм адміністративного права, правові відносини або розглядає його як систему заходів у трьох напрямках: регулювання, охорона та захист. Вважаємо, що такий підхід може бути розширений. По-перше, суспільні відносини не є елементом цього механізму, вони – об'єкт впливу, саме ці відносини має впорядковувати відповідний механізм. Такі відносини пов'язані зі здійсненням публічного управління економічною, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами життя, а також забезпеченням реалізації та захистом прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. По-друге, метод адміністративного права базується на відносинах

субординації між учасниками суспільних відносин, а це є ознакою так званого імперативного методу регулювання (або методу владних приписів чи влади-підпорядкування) [7, с. 31]. Отже, не будь-які методи входять до механізму адміністративно-правового забезпечення, а саме імперативний.

З огляду на наведене механізм адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом в органах поліції – це врегульована нормами адміністративного права діяльність поліції України та інших органів влади щодо обігу інформації, яка перебуває в законному володінні або розпорядженні поліції, відносно доступу до якої встановлюється законодавче обмеження в інтересах забезпечення публічної безпеки та порядку, протидії злочинності, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, розголошення якої може завдати істотної шкоди цим інтересам, а оприлюднення переважає суспільний інтерес у її отриманні. До елементів механізму адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом в органах поліції можна віднести адміністративно-правові норми, закріплені у відповідних актах органів влади.

У структурі Національної поліції напрям роботи, пов'язаний з обігом службової інформації, курує Департамент документального забезпечення Національної поліції України та відповідні підрозділи документального забезпечення в управліннях (відділах) Національної поліції України [8]. Положення про цей департамент було затверджено наказом Національної поліції України 18 листопада 2015 року.

Відповідно до вимог наведеного акту Департамент документального забезпечення Національної поліції є структурним підрозділом центрального органу управління Національної поліції. Департамент здійснює свої повноваження безпосередньо, а також через утворені в установленому порядку управління, відділи, відділення (сектори) підрозділів документального забезпечення (канцелярії) структурних підрозділів апарату поліції, головні управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві, територіальні відокремлені підрозділи, міжрегіональні територіальні органи поліції. Основним завданням цього Департаменту у сфері обігу інформації з обмеженим доступом є забезпечення в межах повноважень захисту службової інформації, контроль за її збереженням в органах і підрозділах поліції.

Стосовно роботи з таємною інформацією в органах поліції ситуація дещо інша. Відповідні адміністративно-правові норми містяться в таких нормативних актах: Законі України «Про державну таємницю» [9], постанові Кабінету Міністрів України від 12.10.2010 № 939 «Про затвердження Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях» (для службового користування), наказі Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440 «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» [10] та інших документах, які мають обмежений режим доступу.

На Службу безпеки України покладається в межах визначеної законодавством компетенції забезпечення охорони державної таємниці. Служба безпеки України має право контролювати стан охорони державної таємниці в усіх державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, а також у зв'язку з виконанням цих повноважень одержувати безоплатно від них інформацію з питань забезпечення охорони державної таємниці. Висновки Служби безпеки України, викладені в актах офіційних перевірок за результатами контролю стану охорони державної таємниці, є обов'язковими для виконання посадовими особами підприємств, установ та організацій незалежно від їх форм власності [11].

Центральне управління Служби безпеки України вносить Президенту України пропозиції щодо видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами.

Третім і найважливішим елементом механізму адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом у Національній поліції є форми та методи управ-

лінської діяльності уповноважених суб'єктів щодо обігу цієї інформації. Класифікація форм управління в адміністративно-правовій літературі здебільшого здійснюється за виникненням певних наслідків. Тому їх частіше поділяють на правові та неправові. Правові форми – це видання юридичних актів, застосування примусових заходів, які виступають як юридичні факти і можуть породжувати (змінювати, припиняти) адміністративно-правові відносини. До неправових належать форми, які безпосередньо юридичного значення не мають, тобто не спричиняють виникнення конкретного юридичного результату. Це такі дії як організація та проведення нарад, обговорень, перевірок, розробка проектів планів, прогнозів, програм, методичних рекомендацій, здійснення заходів щодо підвищення якості та ефективності управлінської праці [12, с. 278]. Отже, адміністративно-правове забезпечення здійснюється, зокрема, у формі видання нормативно-правових актів, які регулюють порядок обігу інформації з обмеженим доступом.

Таким чином, методом діяльності уповноважених суб'єктів щодо інформації з обмеженим доступом в органах поліції є прийоми та способи реалізації наданих їм повноважень щодо обігу інформації з обмеженим доступом в органах поліції з метою забезпечення публічного порядку та безпеки, запобігання злочинам, захисту прав і свобод громадян.

Відповідно до загально визнаних точок зору адміністративно-правові методи поділяють на дві великі групи: переконання та примус. Метод переконання виявляється у проведенні інформаційної та роз'яснювальної роботи щодо бігу інформації з обмеженим доступом в органах поліції. Така робота проводиться як серед особового складу, так і серед громадян. Серед інших заходів, які реалізуються методом переконання, можна назвати навчання осіб, які працюють з інформацією з обмеженим доступом, обмін досвідом щодо забезпечення правового режиму цієї інформації загалом у системі правоохоронних органів.

Превалюючим методом у механізмі адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом у системі органів поліції є метод примусу, або імперативний метод. Це пов'язано з тим, що у цих відносинах перевага надається покладенню обов'язків, обмежується ініціатива суб'єктів таких відносин; серед юридичних фактів, які зумовлюють виникнення правових відносин, пов'язаних з інформацією з обмеженим доступом, домінують акти одностороннього волевиявлення. Метод примусу виявляється в застосуванні запобіжних заходів, заходів примусу та заходів відповідальності.

До запобіжних заходів можна віднести здійснення перевірок наявності документів із грифом «Для службового користування», обмеження доступу представників засобів масової інформації до документів з грифом «Для службового користування» та передавання їм таких матеріалів, проведення експертного оцінювання матеріальних носіїв інформації, які плануються для передачі іноземцям. Також у системі Національної поліції забороняється доставляти у неробочий час документи з грифом «Для службового користування» в організації, де немає постійних чергових працівників; користуватися відомостями з документів із грифом «Для службового користування» для відкритих виступів або опублікування у засобах масової інформації, експонувати такі документи на відкритих виставках, демонструвати їх на стендах, у вітринах або інших громадських місцях; зберігати документи з грифом «Для службового користування» у бібліотеках загального користування; вилучати зі справ або переміщати документи з грифом «Для службового користування» з однієї справи до іншої без дозволу; виносити документи з грифом «Для службового користування» за межі службових приміщень [13].

Висновки. Таким чином, інформаційна безпека – це напрям державної інформаційної політики, який характеризує стан захищеності визначених на законодавчому рівні інтересів людини, суспільства та держави, за яким створюються належні умови для формування та розвитку інформаційного простору України, забезпечуються інформаційні права та свободи громадян, здійснюється виявлення, запобігання і нейтралізація загроз національним інтересам в інформаційній сфері.

До сфер діяльності поліції, в яких міститься службова інформація, належить сфера здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування, сфера

застосування оперативно-технічних заходів; сфера протидії тероризму та екстремістським виявам; сфера діяльності чергових частин; сфера забезпечення публічної безпеки і порядку; сфера охорони працівників суду, правоохоронних органів, учасників кримінального процесу та інших осіб; сфера боротьби з окремими видами злочинів; сфера роботи з кадрами; сфера мобілізаційної роботи, територіальної оборони та цивільного захисту; сфера зв'язку, інформаційно-телекомунікаційних та комп'ютерних мереж; сфера охорони державної таємниці; сфера криптографічного захисту інформації. Розкрито зміст службової інформації у кожній зі сфер.

Елементами механізму адміністративно-правового забезпечення обігу інформації з обмеженим доступом в органах Національної поліції України є адміністративно-правові норми, які регулюють суспільні відносини, що виникають у зв'язку з отриманням, зберіганням, розповсюдженням і наданням доступу до інформації з обмеженим доступом органами та підрозділами поліції; органи, які вступають у відносини з громадянами та між собою з приводу обігу інформації з обмеженим доступом; форми та методи діяльності поліції та інших органів влади щодо обігу інформації з обмеженим доступом у її системі, забезпечення прав громадян у сфері інформації з дотриманням встановлених обмежень.

Список використаних джерел:

1. Негодченко В.О. Перспективні напрями удосконалення адміністративно-правового забезпечення інформації з обмеженим доступом в органах Національної поліції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 3. С. 85–92.
2. Про Доктрину інформаційної безпеки України : Проект указу Президента України. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=113319&cat_id=61025.
3. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 № 964-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
5. Лазур Я.В. Поняття, сутність та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян у державному управлінні. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2009_3_57.
6. Плиска В.В. Поняття та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання та протидії корупції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2015. Вип. 35, т. 2, ч. 1. С. 143–147.
7. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Богуцький та інші; за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. Харків : Право, 2010. 624 с.
8. Про затвердження Положення про Департамент документального забезпечення Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 18.11.2015. Служб. док.
9. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
10. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>.
11. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
12. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник: у 2 т. Т. 1: Загальна частина / редкол.: В.Б. Авер'янов (голова). Київ : Юрид. думка, 2004. 584 с.
13. Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію : постанова Кабінету Міністрів України від 27.11.1998 № 1893. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1893-98-п>.

